

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente. 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

✂

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema opravištvu, ulica Torrente 12.

EDINOST

Edinost

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

✂

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v edinosti je moč

Iz deželni zborov.

Kakor smo uže omenili, bili so 24. t. m. vsi deželni zbori odprti. Iz domačih zborov donajamo tu važnejša poročila.

Istrski deželni zbor.

I. seja dne 24. novembra 1887.

Pred sejo bila je sv. maša v stolnej cerkvi. Ob 12. uri odprl je predsednik komendant dr. Vidulich sejo s tem le govorom:

Spoštovana gospoda!

Srečno pozdravljam spoštovane pokrajinske zastopnike, koji so se, poslušni naredbi Vlada, tukaj zbrali, da razpravljajo o dobrostanju pokrajine po odredbah pravilnika.

Ne bodem našteval posebnih poslov, katere imate pretresovati, ker vam se kasneje naznanijo da jih formalno razpravljate. Vendar pa vas pozivljem, da se poprimete posla z isto vestnostjo in delavnostjo, ki ste jo v prejšnjem času uže dokazali. Poslužite se pravice, koje vam zakon daje in zajamčuje, pregledajte zdušno vse poslovodstvo Vašega stalnega povjerenstva ter izjavljajte odkrito slučajne opazke. Svetujem in predlagam vam tudi, da izrazite odkritosrečno kar smatrate, da je potrebno in koristno deželi.

Na ta način dosežete dobrostanje mile nam Istre ter izpolnite velikodušne in blagodarne namene presvetlega cesarja, kateremu izvolite z menoj zaklicati navdušen „živio“, predno začnemo svoje delo.

Zatem je predstavil načelnik novoimеноvanega vladinega zastopnika, glavarja poreškega okraja, gosp. Aleksandra viteza Ellushegga.

Ta je odgovoril italijanski blizu tako-le: Pozvan sem k visokej časti, da zastopam vlado Nj. Veličanstva. Dolžnost mi je, da veselim srecem pozdravljam zbrano gospodo.

Visoka vlada je uže v zadnjih zasedanjih pohvalno priznala delanost slavnega zbora, ki si vedno predočuje prave potrebe pokrajine in radi tega bode visoka vlada vedno pripravljena z vsem zanimanjem slediti Vašim razpravam in odlokam ter vam gotovo ne bo manjkalo pomoči

v raznih dejanjih, naperjenih za zboljšanje moralnega in materialnega stanja pokrajine. Vem, da bi bilo treba dotičnemu, ki ima čast zastopati namere visoke vlade, več bistroumnosti kakor je imam jaz, ako se hoče olajšati delovanje. Vendar pa vas morem zagotoviti, da sem vedno pripravljen izvrševati poverjene mi težke dolžnosti z vso ljubeznijo, ki jo gojim do plemenite Istre z onim nagibom, kateri mi ne bi več dopustil, da ostanem tujec ozirom dogodbam v pokrajini, katero sem se uže skoz 17 let navadil smatrati in ljubiti kot drugo svojo domovino. Nadejam se, da ste o poštenosti mojih čutkov prepričani in prav tako sem tudi prepričan, da verjame slavnega gospoda iskrenosti moje želje, to je, da Vaše osnove in Vaša dela dosežejo najslajšiji vseh in da vam nikoli ne preneha prepričanje o srčnej zadovoljnosti, ki jo bodem jaz čutil, videč boljše bodočnost Vaše in svoje domovine in zadovoljnost, katero bodem čutil, ako mi bode mogoče z skromno svojo močjo pripomoči k blagostanju Istre.

S tem je bila I. seja končana.

II. seja dne 25. nov. 1887.

Presv. gg. škofi tržaško-koperski, poreški in krški so se opravičili radi svoje nepriljučnosti.

Na dnevnem redu so bile razne zakonske predloge, računi in prošnje, o katerih se bode razpravljalo o svojem času. Razdelje se med dotične odbore.

Prešlo se je potem na predlogo o sestavi predsedniškega urada in na volitev odborov. Načelnik naglašja, da se izbero, kakor navadno, finančni, politično-ekonomični in šolski odbor in potem še poseben odbor za rešitev vladine zakonske osnove gledé gozdov.

Volitev se je izvršila tako-le:

Tajnikom imenovani so: Dr. Bubba Josip, Lius Dr. Jakob.

Revizorjem: Babuder Cav. Jak., Bembo Cav. Toma, Campitelli Cav. G. Mateo, Ivancich G. Filip, Lazzarini baron Jakob, Rizzi Nikola.

V financijalni odbor: Babuder Cav. Jakob, Bembo Cav. Toma Campitelli Cav. G. Matte, Doblavich Dr. Josip, Fragiaco Dr. G. Dinko, Ivancich G.

Filip, Rizzi Nikola, Sbisà Frane, Vohier de Dr. Silvesta.

V politično-ekonomički odbor: Bolinarcich Dr. Juraj Cancini Dr. Ivan, Costantini D. Frane, Fragiaco Dr. G. Dinko, Franceschi de Giovanbattista.

V šolski odbor: Babuder Cav. Jakob, Bubba Dr. Josip, Costantini Dr. Frane, Lius Dr. Jakob, Scampicchio Dr. Anton.

V posebni odbor: Crisanaz Anton, Franceschi de Giambattista, Laginja Dr. Matko, Mrach Dr. Adam, Sbisà Frane.

Konečno je še g. dr. Petris izvestil v imenu deželnega odbora o dopolnilnej volitvi enega zastopnika zunanjih občin lošinjskega okraja. Izvoljen je bil g. kanonik Don Fran Volarić. Zastopniki so novozvoljenega člana potrdili.

Goriški deželni zbor.

I. seja dne 24. novembra dopoldne.

Po slovesnej sv. maši v prvostolnej cerkvi so se zbrali gg. poslanci v deželnej dvorani, kjer je gosp. glavar napovedal začetek zborovanja. V tem govoru je posebno omenjal žalostne deželne razmere vsled letošnje slabe letine. Rekel je:

„Kakor mi je čast, poznati vas že več let, bodete gotovo za to skrbeli, da se v sedanjih žalostnih razmerah, kakor v vseh poprejšnjih ozbiljnih trenotkih, sijajno obnese vzajemnost vseh prebivalcev naše dežele.“

Tista deželna stran, katero zastopate, ni bila po vsem zadeta po letošnjih neugodah, kar nas vse veseli. A vi se gotovo spominjate, da si dežela prizadeva že leta in leta, ustrezati, kolikor more, tudi posebnim potrebam in željam Vaše strani.“

Svoj govor je sklenol glavar s trikratnim „Evviva“ na presv. cesarja in poslanci so odzdravljali, desničarji s „Živio“ in levičarji z „Evviva“.

Nazadnje je glavar predstavil še vladinega zastopnika g. c. kr. dvornega svetovaleca barona Rechbacha in zaključil sejo.

II. seja 24. novembra pp.

Načelnik je naznanil dolgo vrsto peticij, katere se izročje razun jedne — vse peticijskemu odseku. Jedna o uvrščenju mosta

peska gojen, korak za korakom čez žalostno planjavo in ako se kje kaka stoječa voda prikaže, ni drugzega nego mrtvi pesek, v kojega jaški stoji voda, kakor mrtva gmota, iz katere je zginol vsak presen, moder, ton, da bi se srpej, mrtvej in umazanej grozi ognol. Gruše se v vročini posuš in ne pušča za sabo drugzega, nego kamenito, sol nosečo strugo, katere odsvet oko slepi.

Tudi tu so bili nekdanj gozdovi, ali zginoli so ter manjka blaženih rednikov vlažnih spadlin. Struge potokov in rek, „vadi“ imenovane, vlečejo se kakor ostre vreze in divje skalovite soteske z višin, kojih še sneg ne more v groznem medenju zadostno zagrnati. Ako se pa v naglo nastajajočem poletnem času raztopi, tedaj trešči nanaglo hrumeča in grmeča voda z daleč čuječim bobnenjem na planjavo in uniči vse, kar jej ne uide. Tedaj zgrabi Beduini devetindesetdeset krogelj svojega rožnega venca in hvali Allaha, da ni tam našel smrti, in opominja onega, kojemu nevarnost pretf, glasnim vpitjem: „Bežite, možje, vadi je tu!“

Ta občasni pritok in stoječe vode v peščevini privabijo na obalah jezer in vadov trnjeva grmovja in zbadajoče nedotikajnike, katere kamela se svojimi trdimi ustni obgloda, pod kojih varstvom pa tudi lev in panter počivata od svojih nočnih ropov utrjena.

Kakor je bilo določeno, odpotoval sem z Hasanom Kubašijem in Jožetom Korndörferjem iz Algira. Vozili smo se z stepno pošto do Batne; al! nepričakovano zadržek smo našli.

čez Idrijo pri Tribuši mej skladovne ceste — izročila se je pravnemu odseku.

Poslanec vitez dr. Pajer je čital interpelacijo: Ali je vis. c. kr. vlada izvršila poizvedbe in preiskave, zahtevane v interpelaciji, katero je podal poslanec dr. Rojic v X. seji zadnjega zborovanja dne 13. januarja 1887. zastran velikih nerednosti, ki so se nekda godile v tukajšnej bolnišnici milosrčnih bratov; kakšen je bil izid in ali je voljna vis. c. kr. vlada naznaniti ga dež. zboru še v sedanjem zasedanju?

Podpisani: Pajer, Gasser, Dottori.

Vladin zastopnik je omenil, da hoče to interpelacijo predložiti vis. vladi in o svojem času odgovor dati.

Po predlogu dež. odbora se je posebnemu odseku 7 udov izročil namestništvni dopis zastran ubožstva nastalega po suši nekaterih deželni strani, — o kateri zadevi je obširno poročal dr. Pajer.

Računski sklepi za l. 1886. in proračuni za l. 1888. vseh zalogov, katere oskrbuje dežela, odstopili so se finančnemu odseku.

Izid volitve posamičnih odsekov je ta-le.

Finančni odsek: Vitez dr. Tonkli (predsednik), Gasser, dr. Gregorič, dr. Maurovich, dr. Rojic, baron Locatelli, dr. Verzegnassi, baron Ritter. — Pravni odsek: dr. Pajer (predsednik), dr. Abram, Benardelli, dr. Venutti, Ivančić, dr. Tonkli Nikolaj, dr. Verzegnassi, Jonko. — Peticijski odsek: Dottori (predsednik), Del Torre, Kovačić, Ritter, Ivančić, Mahorič, Jonko, Kocijančić. — Posebni odsek zaradi revščine: Dottori (predsednik), Del Torre, Benardelli, dr. Verzegnassi, dr. Abram, Kocijančić, dr. Gregorič, dr. Jos. Tonkli. Kdaj bo prihodnja seja, še ni znano.

Kranjski deželni zbor.

I. seja dne 24. novembra.

Po slovesnej sv. maši, katero je daroval deželni poslanec gosp. kanonik Klun z obilno asistenco ob 10. uri v stolnej cerkvi, in katere se je udeležil gosp. deželni glavar grof Thurn z deželnimi poslanci, sešli so se gospodje v redutnej dvorani, kjer je ob 1/2 12. uri g. deželni glavar v navzočnosti g. deželnega načel-

Še mi je bila vožnja italijanskega beturina v spominu, čul sem oni lase ježeči „allegro allegriasimo“, ki ga je upil voznik le takrat, ko sem ga prosil, naj po časi in previdno vozi. Stari voz z dirjajočimi konji je letel v prek strašnih prepadov okolo stenskih voglov, kakor bi nalašč dirjal v smrtonosen propad in ko sem dospel na ravnino zdrav, bilo mi je, kakor da sem ušel nevarnosti, proti kateri mi ni bilo ni brambe ni orožja.

Ali kaj je bil ta allegriasimo obhod, proti potovanju z stepno pošto! Brzovoz je imel jedno skrinjo, kupè in banket in bil vprežen z osmimi konji, kojih dva spredaj in po trije vstric zadaj. Ceste ni bilo nikake; vožnja že šla zmiraj v skok, čez luknje, vratolomne struge, skozi pokončne soteske, strme jarke, in vsak trenotek smo morali izstopiti in množiti moči nesrečnih konj, ako je veljalo voz iz luknje vzdignoti ali porivati čez strmino, kj je še za posameznega potnika težavna. Čutil sem se pretresenega precej v začetku vožnje; Korndörfer jezikoval je svoj Mašala, Hasan el Kebir se je bojeval z ono mikavno zabavo, ki je navadnej morskej bolezn podobna. Dobri Arabci slavnega rodu Kubabišev in Ferka en Nurab ni še nikdar v vozu sedel; nehote sem moral na njegovo veličansko zatrdbo misliti; „Stepa trepeta in krajevina se trese, ako se dječar bej prikaže!“ Zdaj se je pa sam v stepi na vseh udih tresel in videlo se mu je, da mu je težko „gjaur“ pri srcu.

Komaj v Batni minola mu je nekoliko jezca.

„Allah kerim, Bog je milostljiv in

PODLISTEK.

Mej Davljenci.

(Carl May-eve prigodbe v Sahari.)

(Dalje.)

„So Nemci tu?“

„Dosti, gospod, zunaj so v vasi Deli Ibrahim pri El Bjari, kder je samotan trapistov. Od kod ste pa vi, gospod, doma?“

„Saksonec sem.“

„Mašala, tri sto medvedov! Sosed z doma. Dovolite mi prašanje, koliko časa ostanete tu?“

„Jutri zgodaj odpotujem.“

„Že! Kam pa?“

„V Saharo.“

„Vpuščeno in smrtno jamo? Bil sem uže kosček notri, in sicer v Farfaru in uže davno želim še enkrat vanjo. Mašala, gospod, smem z vami?“

Prašanje mi je bilo ugodno. Slugo sem moral imeti in Nemca tem raje.

„Bi li šel rad z menoj?“

„Tako!“

„Znaš jahati?“

„Jahati! Kakor spaka, gospod! Služil sem prej pri afrikanskih kirazirjih.“

„Umeješ arabski?“

„Za potrebo, da.“

„Kaj si bil preje?“ „Bil sem mizar.“

Potem sem šel po svetu kder sem k vojakom zabredel, da bi jih vrag . . . ! Delal sem v Deli Ibrahimu, zdaj sem pa tu v

službi. Prašajte gospoda in boste videli, da je zadovoljin z menoj.“

„Ti pojdeš z menoj. Prosil bom dovoljenja.“

„Tristo medvedov, to je danes, kakor bi bilo Gospodovo obrezovanje! Pojde tudi oni veliki Hasan, ki ima tako dolgo ime?“

„Da. On bo naš vodnik.“

„Juhu, to je veselje! Kolikor časa je tu, ni bilo drugzega mej nama, nego veselje in rovanje. Jaz pojdem, seveda pojdem; zanesite se, gospod! Juhu, Mašala!“

Z jezikom in prsti tleskaje zapustil je soho.

II.

Na jugu Atlanta, Gerjana in gorovja Derne leži stepa.

Od srednjega morja do Sahare, tedaj mej podobo plodovitosti, civilizacije in znamenjem nerodovitosti, Barbarija, z obrabi širokih planin in nazega gorovja, ki se kakor tarnajoči vzdihljaji neuslišane molitve iz žalostnih zapuščenih planjav vzdigujejo. Ni drevesa ni hiše! K večjemu samotni, razpaden karavanski seraj vabi k počitku, pa samo po letu; ako kaka redka rastlina nerodovita tla prodere, potujejo nekoji arabski rodovi se svojimi šatori in čedami na kako visočino, da bi svoje mršave živali nekoliko napasli. Po zimi leži stepa popolnoma zapuščena pod snegom, koji, pri vsej žarečej Sahari tudi tu čez mrtvo samoto mete.

Druzega ni videti okrog nego pesek in gole stene. Kremen in ostri gruše pokriva tla, ali potujoči Gud lazi od letečega

nika barona Winklerja pričel deželni zbor. Deželni glavar je poslance tako-le nagovoril:

„Slavni zbor! Vsled Najvišjega sklepa z dne 5. t. m. imam čast otvoriti deželni zbor vojvodine Kranjske.

Deželni odbor izroči razum navadnih predlogov, katere zavolj njih važnosti omenjam, visokemu zboru v posvetovanje in rešitev še te-le, namreč: osnovo novega občinskega zakona, osnovo novega cestnega zakona, osnovo zakona za vredbo zdravstvenega poslovanja v občinah razum mesta Ljubljane, zakonsko osnovo o povračilu škode, storjene po lovu in divjačini, osnovo za neke preuredbe zakona ob odkupu bira.

Opozorujem tudi čestite gospode poslance na poročila, ki zadevajo javne stavbe večjega obsega. Z ozirom na neugodni finančni položaj dežele naj se dovoli zidati le to, kar je neobhodno potrebno, ali kar bo previdoma za deželo plodonosno.

Cestitam se slavnemu zboru naznanjati, da se je nj. prevzvišenost gospod poljedeljski minister izjavil, da je pripravljen daljni ustanovni donesek 5000 gld. za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo dovoliti s pridržkom, da temu državnemu zboru pritrudi.

Obžalovaje moram omenjati tudi požara deželnega gledališča, ki je deželnemu matičnemu premoženju prizadel veliko škodo. Želeti bi bilo, da bi vsi, ki morejo pospeševati zidanje novega gledališča, složno in dejanjsko sodelovali, da glavno mesto skoraj, skoraj dobi gledališče, ki je tako priljubljeno središče družnega življenja.

Prečestiti gospodje tovariši! Naša prva želja je, kadar se v tej dvorani snidemo, v imenu dežele izraziti neomejeno zvestobo in udanost do preljubljenega presvetlega cesarja in Najvišje cesarske rodovine. Prešinjeni od teh čutil zakličimo navdušeno Nj. Veličanstvu „Slava! Hoch!“

Poslanci so s trikratnimi navdušenimi „živio!“ pritrjevali tem besedam g. deželnega glavarja.

Za tem g. deželni načelnik baron Winkler pozdravi deželni zbor in mu želi blagoslovnega delovanja v korist Kranjske dežele, obetajoč, da ga bo on po vsej svoji moči podpiral pri vsakej priliki. Tudi omenja, da vlada sedaj predlaga ribičarski zakon, ki naj ga zbor vzame v temeljito pretresanje, in končno naznanja, da je cesar z sklepom z dne 26. oktobra t. l. potrdil v lanskem zboru skleneni zakon, gledé razdelitve skupnih zemljišč in pašnikov, pa sestave komisij za očiščevanje gozdnega sveta.

G. deželni glavar grof Thurn:

„Slavnemu zboru moram naznaniti žalostno vest, da je g. poslanec Ernst Faber po kratkej bolezni umrl. Dasi Faber po rodu ni bil Kranjec, vendar je s požrtvovalnostjo in vestno gorečnostjo jako marljivo deloval za koristi naše dežele in svojega volilnega okraja ter jim posvečeval svoje vsestranske vednosti in svoje obilne skušnje. Britko obžalujemo izgubo tako previdnega in poštenega tovariša, ki ga hočemo ves čas ohraniti v častnem in hvaležnem spominu.“

hvala mu bodi, da me drži še koža skupaj! Jeli Hasan-Ben-Abulfeda-Ibu-Haukal- al Wardi-Jusuf-Ibu-Abul-Foslan-Ben-Israk- al Duli pijavka, da more dati vse iz sebe, kar je zavžil. Pri bradi prorokovej prisegam, da nikdar več ne stopim v hišo s kolesi, kjer mi je pri srcu kakor haššenu (kadilcu hašša)! Djecar beja, človeškega davljenca je v serdju (sedlu) domovina, in pride le jahaje v Bab-el-Gud, sidi!“

„Hasan ima prav, gospod,“ trdil je Korndörfer, „Mašala, tri sto medvedov je bilo to drdranje in ropotanje v tej starej koči, ki jo brzovoz zovó! Z osmimi konji se peljem in še vpregati se moram, tega ne more človek prebiti. Afrikanski kirasir sem in raji najhuje kljuse jaham, nego pokukam še enkrat v to staro kočó.“

Moral sem razkačenima potnikoma pritrđiti, ker sklenol sem, da z vozom nič več ne bom potoval. V Batni pa se nisem smel dolgo muditi, najel sem si Beduina, da bi spremil mene in moja spremljevalca v Biskaro. Arabec pa mi je odsvetoval to, ter nasvetoval pot čez Aurečko gorovje k arabskej vasi Duaru, kjer se dobe boljše in ceneje kamele, nego v Biskari. Sklenel sem ravnati se po njegovem nasvetu, dospeti do gorovja Fum-es (usta puščave) in se kar mogoče držati poti. Seveda sem si bil gotovejši, dobiti v duaru čvrste in močne kamele, nego v mestu, kjer so skoraj vse pregonjene in le za silo malo počite. Pa imel sem še jeden vzrok, ravnati se po vodnikovem mnenju.

(Dalje prih.)

Novo izvoljena poslance Kraigher in Višnikar sta storila obljubo, potem pa je g. deželni glavar naznanil razne deželnemu zboru došle vloge in pohvalno omenjal ceste iz Dolenjega Logatca v Rovte, pri kateri si je posebne zasluge pridobilo opravništvo posilne delavnice, ker je tam delalo osemdeset ljudi iz deželne posilne delavnice; pa jako marljivo sodelovali so tudi prebivalci Logaške in Rovtske občine.

Na to so se vršile raznotere volitve in so bili izvoljeni:

Za reditelja: Kersnik, Lichtenberg.

Za verifikatorja stenografičnih zapisnikov: Robič, Dežman.

V finančni odsek: Bleiweis, Detela, Klun, Mošć, Murnik, Poklukar, Šuklje, Vošnjak, Dežman, Lukman, Schwegel.

V gospodarski in upravni odsek: Detela, Iren, Kavčič, Pakiž, Papež, Poklukar, Samec, Višnikar, Lichtenberg, Mauer, Taufferer.

V odsek za deželno-odborsko letno poročilo: Dev, Lavrenčič, Robič, Sterbenec, Stegnar, Auersperg, Mauer.

Po dovršenih volitvah so se razni računi in proračuni, ki so bili na dnevnem redu, v pretresanje izročili finančnemu odseku, letno poročilo pa odseku, ki je bil nalašč v ta namen izvoljen.

Po nasvetu poslanca Murnika je bila potem potrjena volitev gosp. poslance Kraigherja brez ugovora.

Dalje so se upravnemu odseku izročili ti-le predlogi:

a) Poročilo deželnega odbora gledé uvrstitve neke občinske ceste na Bledu med okrajne ceste.

b) Zakon, s katerim se prenamejajo nekatere določbe mitnine mesta Kamnika.

c) Statut s programom vinarske in poljedelske šole v Grmu pri Novem mestu.

d) Prememba zakona gledé odkupa bira.

e) Prememba zakona gledé vredbe potoka Trebiža pri Ratečah.

f) Zakon o povračilu škod, storjenih po lovu in divjačini.

Pri poročilu o novem načrtu občinskega zakona predlaga dr. Papež, naj se v ta namen izvoli poseben odsek 11 udov. Ta predlog obvelja in izvolili so se v ta odsek ti-le gospodje: Grasselli, Kersnik, Kraigher, Mohar, Murnik, Papež, Pfeifer, Svetec, Dežman, Gutmannsthal, Schwegel.

G. deželni glavar končno naznanja došle peticije ter jih izroči posameznim odsekom.

Pred sklepom seje se izvoljeni odseki sestavijo in so bili izvoljeni za načelnike:

Dr. Mošć finančnemu odseku, namestnik mu je Dežman; dr. Poklukar, upravnemu odseku, namestnik Taufferer; dr. Sterbenec poročevalnemu odseku, namestnik Mauer; Murnik občinskemu odseku, namestnik Gutmannsthal.

Ob 1/2. uri g. glavar sejo sklene in naznani, da so odseki dobili dovolj gradiva in da bode mogoče do Božiča zborovanje dovršiti, ako se marljivo dela poprilmjó. Prihodnjo sejo g. deželni glavar poslancem naznani pismeno, kakor hitro bode imel dovolj gradiva za njo. Zato pa tudi sam sestavi prihodnji dnevni red.

Slovensko knjigotržstvo.

Knjige spisovati smo se Slovenci naučili, a prodajati jih še ne znamo. Vse bukvarne na našej zemlji imajo tujei v rokah razum: katoliške v Ljubljani, ki pa ni toliko narodna, kakor stanovsko duhovniška, ter vsakako ustreza svojemu namenu, da preskrbuje duhovščini potrebne knjige. Za ves narod pa s tem nikakor ni skrbeno, že zato ne, ker za vse slovenske pokrajine ne zadoščuje ena sama bukvarna. Tuji bukvarji pa, ki imajo bukvarne v naših mestih, le preradi potiskajo našo knjigo v kot ter polnijo svoje zaloge in izloge s tujimi proizvodi. Tako stanje je pa zelo v kvar po eni strani pisateljem in založnikom, po drugi strani pa občinstvu samemu. Prvim je na kvar, ker je premalo skrbeno za razprodajo slovenskih knjig, toraj se le malo prodaja in je malo ali nič dobička. To zelo ovira razvoj literaturo, ker se zavolj slabe razprodaje pisatelj delo, založnikom pa vloženi kapital ne poplačuje ter jim jemlje veselje do spisovanja in zakladanja. Občinstvu pa je na kvar, ker nema knjig pri rokah, kedar bi si jih želelo. Mnogi ne vé, kje se ta ali ona knjiga dobi, in mnogi se ne potrudijo, da bi za knjigami pisaril, posebno če jih komaj po imenu pozna. Marsikdo

tudi o kakej knjigi v časnikih bere in se odloči, kupiti si jo; toda precej nema poštne nakaznice pri rokah, pozneje pa na vso stvar pozabi. Ako bi imel pa slovensko bukvarno v bližini, opominjala bi ga ta z svojo izlogo na njegove duševne potrebe ter mu ponujala najkrajšo prilžnost, da se priskrbi s knjigami, ki so mu potrebne, koristne ali vsaj vabljive.

Mi sodimo, da bi bila naloga „Slovenske Matice“, slovensko knjigotržstvo vrediti in v svojo oskrbo vzeti. Odbor bi si moral pridobiti pravico, tržiti s knjigami in pisno pripravo po vseh slovenskih pokrajinah, tako da odpre glavno prodajalnico v Ljubljani, po drugih večih mestih pa filijale ali podružnice.

Za take podružnice bi se morda priporočali ti kraji: 1. Trst, 2. Gorica, 3. Maribor, 4. Celje, 5. Ptuj, 6. Kranj. Kjer je že kak naroden tiskar ali bukvozev, da bukve prodaja, tam mu ni treba konkurence delati, ampak odbor stopi z njim v dogovore, da prevzame vodstvo podružnice. Naša knjigotržnica naj bi se pečala v prvej vrsti z slovenskimi, v drugej vrsti sploh s slovanskimi, in še le v tretjej vrsti s potrebnimi in zanimivimi knjigami drugih narodov. Da bi pa te prodajalnice bolje vsevale, neobhodno je potrebno, da so zvezane s prodajo papirja, tinte, zavitkov, podobice, peres, svinčnikov in take šare za vsakdanjo potrebo. Pri samih knjigah bi namreč podjetje težko aktivno postalo; zavolj slabih denarnih razmer med kmeti, obrtniki in dijaki so med Slovenci le redki, ki knjige kupujejo.

Podjetja pa ni treba začeti v tako bahato obširnih dimenzijah, da bi požiralo velike svote. Pomisliti je treba, da bodo podružnice pasivne, dokler se jih ljudstvo ne privadi. Prodajalnice podružnic naj bodo toraj iz početka bolj skromne, in njih vodstvo naj se izroči človeku, ki ima itak že kako obrt, da mu bo bukvarna le postranski zaslužek in toraj za nje vodstvo ne bo toliko zahteval. Na pr. kak bukvozev ima lahko v prodajalnici tudi svojo delavnico; med tem ko on bukve veže, lahko mu kak otrok ali ženska prodaja drobnjad za pisarjio, in le kadar pride kdo po kako knjigo, pristopi sam. Tak bo zadovoljin, da se mu prepusti stanovanje in kak odstotek od prodanega blaga, in stroški za „Matico“ ne bi bili tako ogromni.

V prvih letih „Matica“ ne sme računati na dobiček, ampak zadovoljiti se mora s zavestjo, da je pospešila slovensko slovo s tem, da mu je razširila krog čitalcev. Saj ona ni društvo za dobiček, ampak za razvoj duševnega delovanja v Slovenceh, in to bi se zelo pospešilo po dobro vremenem knjigotržstvu. Ščasoma pa je upati, da se bo knjigotržstvo izplačavalo; če tuji knjigotržci izhajajo med nami, zakaj ne bi izhajala narodna knjigotržnica, katero bi podpirale simpatije vsega naroda? Zelo pripravna bi bila taka knjigotržnica za slovanoljubni del našega občinstva. Ako sedaj prašaj po kakej hrvatske, ruske, srbske ali češke knjigi v naših bukvarnah, ne bodo ti vedeli za naslov, niti za mesto, kjer je prišla na svitlo. Naša knjigotržnica pa mora dobiti voditelja, ki bo izveden v dnevnej literaturi slovanske, da nam priskrbi vsako slovensko knjigo, ki si jo želimo. Na novo izišle slovanske knjige večega pomena naj opozarja občinstvo v kakem slovenskem listu.

Slednjie še pristavljamo, da bi bila slovenska knjigotržnica v Trstu jako potrebna in da obeča že v prvem letu aktivna postati. Kupei za pisno pripravo se tukaj lahko dobijo; pa tudi knjige se bodo prodajale, kajti naše ljudstvo v okolici in na Krasu je zelo ukaželjno in bistroumno. Tudi se tukaj ne manjka izobraženih Srbov in Hrvatov, poslednji prihajajo semkaj tudi iz Istre. Naša podružnica bi morala tedaj slovensk, oziroma južnoslovansk značaj imeti. Naj toraj rodoljubi ta dobrovoljni nasvet preudarijo in potem potrebno ukrenejo!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Zmaga pri deželnozborskej volitvi v Kočevji-Ribnici ne daje nemškimi časnikom miru, ker je bil izvoljen vrl narodnjak, ne pa zagrizel nemškutar, katerega so Kočevjarji za kandidata proglasili. „Deutsche Ztg.“ je v velikem obupu, da kliče nemško državo na pomoč zoper Slovence, ko piše: „Ta propad zbudi sočutje, katero uživa nemško prebivalstvo v Kočevji, povsod v nemškej državi daleč čez meje naše države in provzroči najbo-

lestnejši vtisek. Ta propad je dokaz, da je Nemštvo v Avstriji v nevarnosti in da slovenski napad ruši celo starodavna kulturna nemška mesta.“ Mi bi temu pristavili, da doslej nismo še znali, da je Kočevje kedaj bilo staronemško kulturno mesto; le toliko vemo, da so Kočevjarji vedno z slovenskimi prebivalci kranjske dežele v miru in prijateljstvu živeli in da jih dežela in slovenski prebivalci nikoli niso proganjali, še manj pa jim kulturna mesta razdirali. Radi so od njih kupovali pomeranče in fige, prav tako kakor Nemci v „rajhu“ ter jim marsikaj k blagostanju pripomogli. Nikoli se niso postavljali zoper njih kupčijo, kakor to delajo nemški Dunajčanje. „Deutsche Ztg.“ naj toraj ne obupa. Nič hudega se ni bati Kočevjarjem od Slovencev; ne bodo jim jemali nemških šol in nemških uradnij, kakor se to godi Slovencev marsikod v njih lastnej deželi.

Deželnim zborom na gorenjem Avstrijskem, Českem, Šlezkem, Štajerskem, Kranjskem, Predarliskem in v Bukovini podá vlada zakonske osnove gledé vredbe občinske zdravstvene službe.

V pražkem deželnem zboru so 28. t. m. podali Mladi Čehi predlog, naj se naučnega ministra ukaz zastran sedanjih šol izroči šolskemu odseku, da ga pretrese z ozirom na deželno blagostanje. Stari Čehi pa so temu nasproti nasvetovali, naj vlada ustanovi državno višjo realko v Plznu iz obrtne in trgovinske šole povsod, kder se pokaže potreba. Oba predloga prideta v razpravo.

Pravosodni minister baron Pražak je ta teden izdal važen ukaz zastran centivne nepremakljivih dober pri eksekutivnih dražbah. Ta ukaz se naslanja na eksekutivno novelo od 10. junija 1887, po kateri se dolžnikom varujejo nekatere pravice.

Naša vlada izdeluje ukaz gledé zdravstveno policijskega nadzorovanja žganih pijač, kakor je to na Nemškem in v Švici, tako, da se ne bo smela nobena žgana pijača prodajati, ki ni popolnoma očiščena in o kateri se pri preiskavi ni izreklo, da je zdravlju neškodljiva.

V svetu državnih železnic je bilo 31. oktobra na predlog uda Burgstallerja in poročevalca Schadelooka skleneno, naj se ustanovi v Trstu prometno vodstvo državnih železnic in dalje, naj vlada na to vpliva, da se pri južnej železnici odpravi manipulacijska pristojbina.

O avstrijsko-italijanskej pogodbi se poroča iz Rima, da se je nekoliko navskrižnosti poravnalo, ali vsaj zmanjšalo, vendar pa so še bistvena navskrižja.

V hrvatskem saboru je poslanec Barčić interpeliral vladó, zakaj ne porabi izdatnejših sredstev, da bi se na Reki volila dva poslance v hrvatski sabor. Vladin svetnik Stanković je odgovoril, da je vlada naročila reškemu mestnemu magistratu, naj volitve izvrši; več pa ona ne more storiti. Na to je Barčić zahteval, naj se pošlje na Reko vladin komisar, da izvrši volitve. Stanković pa je odgovoril, da to ne spada v področje hrvatske vlade. Ko je Barčić zahteval, da mora ogrska vlada prav tako spolnovati zakone, kakor jih tirja nasproti Hrvatske, vzel je sabor odgovor vlade v znanje.

Hrvatski sabor je sklenol, da se ima podaljšati finančna pogodba z Ogrsko za eno leto.

Madjari delajo na to, da postane njih „orszáq“ svetovna velesila. Znano je, da veliko važnost polagajo na pomadjarovanje nemadjarških imen. A to je še malo proti temu, kar so si nedavno zmislili. Oni so namreč začeli kupovati slovanske otroke po slovaških vaseh ter jih dovažajo, kakor nekdanji egiptovski kupei, v popolnoma madjarske kraje okoli Segedina, Vaszarhely-a in druga mesta, kjer jih prejemale zakonski ljudje, ki nemajo svojih otrok. S tem hočejo svoj narod na številu obogatiti. Za kupovanje takih otrok je bilo dovoljeno 4000 gld. in 6. t. m. so jih odvedli 192 z trenčanske okolice v madjarske kraje.

Vnanje dežele.

O pogovoru kneza Bismarka s carjem se poroča, da je car Aleksander po razjasnitih, katera mu je Bismark dal, določeno zagotovil, da sploh želi ohranitev miru, da ne misli napasti Nemčije in se vojne tudi ne udeležiti, ako bi kdo drug napadel Nemčijo. Na to je Bismark carja prosil, naj bi tako postopal tudi z državami, ki so z Nemčijo v zvezi in car mu je zatrdil, da njegovo zagotovilo velja tudi gledé Avstrijsko-Ogrske pod tem pogojem, da ta ne izziva Rusije. —

Srbska skupščina se je 27. t. m. sešla.

Bolgarska vlada se je zavezala, da plača Turčiji vzhodno-rumeljski tribut od 1. septembra 1885 počeni. Mi menimo da je to le zagotovilo in da tudi ostane le pri zagotovitvi. Bolgarska vlada se hoče s tem prikupiti Turčiji, katerej vedno novcev manjka.

Iz Sredca se poroča v „W. Allg. Ztg.“, da je 21. novembra prišla k metropolitu Klementu deputacija 12 državnih poslancev in 4 meščanov, katero je vodil Stojanov. Ta deputacija je od metropolita zahtevala, naj v treh dneh Sredca zapusti. Metropolit je odgovoril, da ni odvisen niti od vlade, niti od deputacije, ampak da je dolžan pokorščino le patrijarhu. On prej umre nego prostovoljno mesto zapusti. Opazil je dalje: „Vi lahko storite danes to, kar ste mislili storiti pred tremi dnevi.“

V Črnegori se je ustanovilo parobrodno društvo na delnice z sedežem v Baru in s kapitalom 800.000 frankov v zlatu. Izdalo se je 1600 delnic po 500 frankov.

Rumunski kralj je 27. t. m. z prestolnim govorom odprl državni zbor. V govoru naglašja prijateljske razmere do vseh držav. Četudi so bile v zadnjih letih na meji razmere take, da so budile vznemirjenje, vendar je ostala Rumunija pri tem neudeležena. Dogovori zastran sklepitve trgovinskih pogodb se nadaljujejo. Kralj je naznanil, da so razprave z Avstrijsko-Ogrsko zastran stalne meje svoj namen dosegle. Vojska se je krepko razvila, narodno bogastvo zdatno pomnožilo, finance in javni kredit je v najboljšem stanju.

Iz Rusije dohajajo vesti, da car v kratkem stori odločne korake zoper Bolgarijo. Precej po svojem dohodu v Rusijo je k sebi poklical več državnikov, mej temi tudi generala Ignatieva. Govori se, da prihodnje postopanje Rusije v bolgarskem prasanju ne bo ugajalo Madjarom. Iz Londona pa se poroča, da je predzadnje nedeljo pri banketu litavskega gardnega polka v Varšavi napil general Gurko častnikom in v tej napitnici rekel: „Ako mi Vsemogočni ni odločil prav kratkega števila dni na tej zemlji, popeljem Vas zopet, kakor pred desetimi leti, na bojno polje.“ Misli se, da je Gurko že dobil glavno poveljništvo ruske vojske in da stopi na njegovo mesto kakor generalni poveljnik na Poljskem grof Suvalov.

V italijanski poslanski zbornici je 28. t. m. na interpelacijo poslanca Bonghi in Sacchi pravosodni minister izjavil, da so vsi prokuratorji izrekli, da ni nobenega vzroka, da bi sodbe proganjale italijanske škofove zaradi pisem na papeža in italijanske katoličane zaradi prošenj za zopetno ustanovitev posvetne papeževе oblasti. Minister sicer smatra nekatera škofom poslana pisma za kazniva, ali sodno postopanje ne bi bilo umestno, ker bi se s tem podpirala želja škofov, da se povzroči velika agitacija. Boljše je toraj, da se vlada ne briga za taka pisma.

Iz Rima se poroča o jubileju papeža Leona XIII., da bo prvega januarja bral tiho sv. mašo v cerkvi sv. Petra, 2. januarja pa bodo v papeževji akademiji govorili, nanašajoči se na papeževu slavnost, 3. januarja sprejme papež škofove in druga poslanstva; 6. januarja se slovesno odpre razstava papežu poslanih daril. Ogrski romarji so prišli zadnje sredo v Rim. Papež jim je poslal 150 kočij na kolodvor, kder jih je rimski odsek sprejel. Na papežev ukaz je bilo 200 romarjev nastanjenih v S. Marija v Vatikanu. Danes so se romarji iz Rima vrnoli.

Načelnik francoske republike Grévy se je odpovedal. 27. t. m. dopoldne je naznanil ministarskemu načelniku, da je odstopil in da v četrtek pošlje to naznanilo načelniku zbornice in senata. Bil je primoran k temu koraku, ker ni dobil nobenega moza, ki bi hotel bil pod njim prevzeti ministerstvo. Francozi so se ga naveličali, četudi se mu ne more nič očitati. Francozi ljubijo promembo in zato je moral Grévy odstopiti. Bil je 30. januarja 1879 z veliko večino na 7 let izvoljen načelnikom republike in po tej dobi z enoliko večino zopet na daljših 7 let. Dolgo se je branil odpovedi, ali ker ga je zapustila poslanska zbornica in tudi senat, moral je odstopiti. V petek bo nova volitev. Vsled tega odstopa neki ostane poprejšnje ministerstvo.

DOPISI.

Iz Celovca. (Naše ljudske šole.) Od ministerstva za uk je menda prišel semkaj nek ukaz, naj se pozveduje, kako je s tukajšnjimi šolami v slovenskih občinah. „Mir“ pa poroča, da ne izprašujejo

krajnih šolskih svetovalcev, ampak le šolske voditelje, t. j. naše fanatično nemško-liberalne učitelje. Tu se lahko uže naprej pové, kakšen bo odgovor: da so namreč sedanje šole izvrstne, da se sudi slovenski uči, da ni nobene pritožbe, da vsi Slovenci zahtevajo nemško šolo itd. Čudno je res, da zmirom naše najhujše nasprotnike izprašujejo, kedar gre za naše pravice! Čemu so potem pa občinski zastopi in krajni šolski sveti?

To se prav po tistej birokratičnej poti vrti, kakor se je ono leto pri tukajšnji pošti. Nek rodoljub se je pritožil, da ne daje slovenskih tiskovin; povpraševalo se je potem pa pri pošti samej in pri Celovškem magistratu! Se ve da pošta sebe ne bo črnila in Celovski magistrat se tudi ne bo potegoval za Slovenščino. Rodoljub je toraj dobil odgovor, da so njegove pritožbe jalove in popolnem neosnovane. Tako se tudi zdaj zgodi, in minister poroče našim poslancem: „Pozvedoval sem na Koroškem zastran šol, pa nisem zvedel nobene krivice in pritožbe, vse je polno hvale za sedanjo šolsko upravo.“ Tako iz nas od nekdanj norec brijejo, da se naslanjajo na poročila nam sovražnih organov, prav tistih, zoper katere se pritožujemo. Čudna pravico taka, da je zatožence sam svoj sodnik! Ali mar samega sebe obtožijo?

Naši poslanci pa naj to reč razkrijejo in naj zahtevajo, da se prašajo občine in krajni šolski sveti.

Potem pa naj minister vsaj tistim občinam slovenske šole dovoli, ki to zahtevajo. Po členu 19. imajo neovrgljivo pravico do njih.

Domače vesti.

Imenovanje. C. kr. primorsko namestništvo imenovalo je praktikanta stavbenega urada g. Hugo Rudan c. kr. začasnim adjunktom stavbenega urada za Primorje.

Odlikovanje. Gosp. baron Sartorio ml. je bil odlikovan redom železne krone III. razreda.

Diocezanske vesti. Preč. gosp. Mihovil Debelak, kanonik stolnega kaptola v Trstu je imenovan škofovskim komisarjem za veronauk na mestnej gimnaziji. — Preč. gosp. Ferd. Staudacher, častni kanonik, imenovan je škofovskim komisarjem za veronauk na c. kr. realki.

Gosp. Fran Mujesan, duh. pomočnik pri Bl. D. Mar. od pomoči v Trstu je prestavljen v istej lastnosti v Izolo.

G. Josip Ivanič, doktorand bogoslovja, imenovan je kapelanom v nemškem zavodu „All'anima“ v Rimu v svrhu, da tam nadaljuje svoje nauke.

Upraviteljem župnije pri sv. Antonu novemu v Trstu je imenovan preč. g. Mihovil Debelak, kanonik stolnega tržaškega kaptola.

Razpisan je natječaj na izprazneno župnijo pri sv. Antonu novemu v Trstu. Prošnje šk. ordinarijatu do 31. dec. t. l.

Naš rojak g. Rendić dovršil je uže model za spomenik, kojega postavi poseben odbor pred tukajšnjim južnim kolodvorom v spomin 500letnice združenja mesta Trsta z našo državo. Prekrasen spomenik obstoji iz treh delov in to: podnožja, potem divne alegorične grupe, izmed koje imamo posebno omeniti žensko z povzdigneno desno roko in v levici držoč vez, sestojč iz avstrijskega grba in 13 grbov tržaških plemenitašev.

Visoko čez njo se dviga avstrijska zastava, koja pada v prekrasno izvedenih gubah nositeljici na pleča. Tretji del spomenika je visoka piramida, koja daje pravi resni značaj vsemu delu.

Žena je izsekana iz kararskega mramorja, ostalo pa iz istrskega kamenja. Novo slavo si je pridobil vrli umetnik z novim svojim delom in mi ne moremo družega opaziti kakor da rečemo: Delo se hvall samo ter je vredno Rendičevega imena.

Pogreb pokojnega Antona Verčona 27. t. m. je bil velikansk. Udeležili so se ga društvo „Rudečega križa“ in na čeli jim njih vodja g. Zajtelj, vsi v paradnej opravi potem dve kompaniji veteranov v veteranskej opravi. Na sprevedu je svirala veteranska godba. Udeležilo se je več tisoč civilnega ljudstva. To je dokaz, da je ranjkega spoštovalo ljudstvo. Ranjki je pri vsakej priliki delal za naš narod, posebno ob času zadnjih volitev se je veliko trudil. Ko smo se pogovarjali o našem narodu, pristavil je: „Bog mi daj učakati, da bodem še enkrat puško nosil za dragi narod!“ Bodi mi zemlja lahka!

Klub narodnih poslancev se je 28. t. m. v Ljubljani sestavil. Dosedanji načelnik poslanec Svetec se je odločno branil to

čas vnovič sprejeti, ker je po njegovem vestnem prepričanji neobhodno potrebno, da predsednik biva v Ljubljani, njega pa njegov notarski poklic zadržuje v Litiji; klub je izrazil svoje obžalovanje zaradi te odpovedi svojega staroste in skušenega voditelja ter je potem dr. Poklukarja izvolil za svojega predsednika; prvi namestnik mu je poslanec, cesarski svetnik Murnik, drugi pa poslanec dr. Bleiweis vitez Trsteniški.

Odbor za Dolencov spomenik je sprejel na svojo pritožbo vsled prepovedi javnega nabiranja doneskov to le odloko, pisano v nemščini:

C. kr. predsedništvo redarstvenega ravnateljstva v Trstu. Št. 2252. Slavnemu odboru za postavljenje spomenika Viktorju Dolencu v Trstu.

Vsled naredbe dne 16. t. m. št. 4214/M. J. odbil je gosp. minister notranjih zadev utok tukajšnjega odbora za postavljenje spomenika umrlemu uredniku Viktorju Dolencu in za podporo njegove zaostale rodbine, proti naredbi 10. l. l. št. 1361/P., po katerem je bilo zabranjeno javno nabiranje denarja za omenjeno svrhu, na temelju uzrokov, navedenih v odloki, koja je pobijal odbor. — To se naznanja slavnemu odboru, da se vé po tem ravnati, na temelju odloke vis. c. kr. namestnišnega predsedništva v Trstu od 20. t. m. št. 1707/P. ter se ob enem povrača dotični utok.

Od c. kr. redarstvenega ravnateljstva. V Trstu, dne 22. novembra 1887.

Pidtner, s. r. Odbor kolikor mogoče hitro naznani kaj misli nadalje storiti.

Občinski svet tržaški bode imel jutri ob 6. uri zvečer svojo XXIV. javno sejo. Na dnevnem redu je predloga šolskega odbora o vpeljanju nemškega jezika kot obligatoričnega predmeta na ljudske šole v Rojanu in predloga računov mestnih skladišč za leto 1886.

Štipendije za neveste. Iz ustanove Scaramangà so razpisane 3 štipendije za poštene deklice, rojene v tržaškem okraju, katere se mislijo omožiti v teku leta. 2 štipendiji ste po 200 gl. in ena po 225 gl. — Prošnje z priloženimi dotičnimi papirji do 31. decembra t. l. magistratu.

Novo parniška proga. Od 1. decembra t. l. naprej začne voziti parnik „Cattaro“ redno mej Trstom in Kotorom. Baval se bode z prevažanjem potnikov in blaga. Ob enem osnuje tudi avst.-ogerski Lloyd z parnikom „Nil“ voznjo mej Trstom in Kotorom po znižanej ceni.

Iz Gorice javljajo, da je 23. t. m. tja prispel dvorni svetnik pl. Weilen v svrhu posvetovanja z sotrudniki cesarjevičevega dela „Die öster. ung. Monarchie in Wort und Bild“ za Goriško in Gradiško. Sotrudnikom so izbrani gg. tajni svetnik grof Coronini, tajni sov. grof Czoernig, pisatelj Noč, ravnatelj Bolle in finančni ravnatelj baron Czoernig. Prestolnik je pozdravil brzojavno zbrane sodelovalce.

Tržaške novosti.

Najden utonenc. Mornarji so našli večeraj blizu „molo S. Carlo“ mrtvo možko truplo. Utonenc je star kakih 50 let in po svojej obleki menda delavskega stanu. Našli so pri njemu 15 gl. v gotovem denarju.

Oropana cerkev. Pred nekaj dni so nepoznati tatovi vlomili v tukajšnje cerkev jezuitov in ukradli razne dragocenosti. Policija je uže dva sumljiva malopridneža zaprla.

Statistika umrlih. Od 20. do 26. t. m. umrlo je v Trstu 97 oseb in to 48 možkega in 49 ženskega spola. Po starosti so bile: 25 do 1., 14 do 5., 10 do 20., 1 do 30., 6 do 40., 18 do 60., 21 do 80. leta in 2 čez 80 let. Lani je umrlo v istem času 15 oseb manj.

O samomoru nadlovca Schuntnerja se nam piše: Kakor znano, ustrelil se je 19. t. m. nadlovec Avgustin Schuntner, ni bilo pa omenjeno, zakaj je nesrečnež svoje življenje prezgodaj končal. Omenjeni je služil že 13. leto. Služil je za tako zvano službeno doklado in sicer 17 f. na mesec. Ali kaj pomaga to, ker predno je teh 17 gl. dobil, zadolžen bil je uže za dvakrat toliko.

Gotovo nikdar ne bi bil mislil na samomor, ko bi bil po dosluženih 3 letih zapustil vojaštvo ter se z svojimi rokami kruh služil, kakor predno je došel k vojakom. Pri vojaki se je navadil pohajkovanja in hotel je gospoda igrati. Mislil je najbolj na to, kako si vsak dan svoje vedno suho grlo zmooči; le v vinu iskal je svoje sreče. — Vojaka, ki ima preveč prostega časa, loti se dolg čas, zaradi tega začne pijančevati, zleze v dolgove i nastopek vsega tega je, da zabrede v hudo-

delstva, ali pa si sam kroglo v srce požene.

Mnogo mladeničev po službenih svojih 3 letih, za 9 f. 50 kr. 14 ali 17 f. mesečne službene doklade ostane še dalje pri vojaštvu, dosluži dvanajst let, mora si pa potem iskati drugod službe ter tako za svojo starost skrbeti. Res, da računski podčastniki včasih dobro službo dobé, ali izmed 1000 jih je komaj ena stotina; drugi pa morajo iti, kakor pregovor pravi: „S trebuhom za kruhom“, in vidi se jih kot invalide okolic postavati.

Navadno tudi podčastniki, ki dalje služijo, materinščino pozabijo in ne poznajo več svoje majke, koja je toliko zanje žrtvovala.

Banka „Slavija“ odstopila je knezovladiskemu ordinarijatu v Mariboru za duhovniške ali cerkvene potrebe 20% letne premije od vseh onih cerkvenih zavarovanj, katerih tekom leta ne bode zadelo požarna nesreča.

Kužne bolezni „Naša Sloga“ javlja, da se je v Podgradskem okrožju v nekaterih vaseh pokazal legar in kozč.

Gorski odmevi. Čvetverglasne pesni, zložil H. Volarič. Op. 6. — Založil skladatelj. Natisnili Blaznikovi nasledniki v Ljubljani. Cena 70 kr. To novo delo uže slovečega naš ga domačega skladatelja obsega te-le pesni: I. Moški zbori: „Trobojnici“, „Kukavica“, „Za dan“, „Njen venček“. — „Izgubljeni cvet“, posvečeno sl. pevskemu zboru v Prvačini; „Briska budnica“, posv. g. Andreju Žnidarčiču. — II. Mešani zbori: „Le pevaj ptičica“, „Rožiči“, „Slovan na dan“, „Pri zibelci“, „Lehko noč“, posv. g. Ivanu Kranjcu. — Priporočamo bogati zvezek vsim našim pevskim zborom.

RAZNE VESTI.

Vatikansko razstavo je zavarovalo tržaško društvo „Asicurazioni Generali“ za 66 milijonov lir! Tolikega zavarovanja morebiti na vsem svetu ni. Dokaz je papeževe veljave, moči in oblasti.

Die Vaticanische Ausstellung in Wort und Bild je ime odličnemu, jako krasnemu delu, koje izhaja v nemškem jeziku v zalogi tiskarne sv. Norberta na Dunaju, III. Seidlgasse št. 8. — Delo ima namen pribobčevati vse zanimivosti vaticanske razstave, koja se ima odpreti v Rimu prigodom zlate maše sv. očeta Leona XIII. Izhaja v posameznih, jako ukusnih zvezkih na velikej osmerki v elegantnej obliki in okrašeno z umetniško dovršenimi slikami. Vsi dopisi, poročila, naznanila itd. č. diecezanskih odborov sprejemajo se brezplačno.

Sloveča menezarija Barnum je te dni v Novem Yorku do tal pogorela. Poginolo je mnogo zverine, kakor levov, tigrov, opic in slonov. Ušel je lev, koji je napravil toliko strahu med zbranim ljudstvom, da se ognjegasci niso upali blizu. Rujojenje prestrašenih zverin je bilo grozno. Tudi 13 slonov se je rešilo in pri begu več ljudi poškodovalo. Misli se, da je nek hudobnež iz maščevanja nalašč zažgal. — Barnum ima škode nad 4 milijone frankov.

Potopljene ladije. V jadranskem morju je ponesročilo v teku leta 1880., 65 ladij vrednih 199, 180 gl.; leta 1881. 96 ladij vrednih 515,460 gl.; leta 1882. 64 ladij, vrednih 148,948 gl.; leta 1883. 99 ladij, vrednih 74,968 gl.; leta 1884. 70 ladij, vrednih 136,284 gl.; leta 1885. 132 ladij, vrednih 285,872 gl.; leta 1886. pa 87 ladij, vrednih 282,856 gl. Iz teh števil vidimo, kako škoda skoraj od leta do leta raste. — Omeniti moramo še, da je pri vseh nesrečah skupaj 111 oseb izgubilo življenje.

Orjašk hrast. Nek strokovnjašk list piše, da stoji v vasi Hrankovici v Bosni ogromen hrast. Deblo meri na nekaterih krajih 14 metrov in je do 4 metrov visočine visoko popolnoma votel. To votlino rabe vaščanje za kozji hlev. Letos je v senci tega orjaka počivala cela satnija 47. pešpolka in 64 mož še-le je moglo napolniti votlino.

Listnica uredništva.

Č. gosp. K v D.: Mi se sicer popolnoma ujemamo z Vami, ali zdaj se razmere tako neugodne, da je najboljšje, ako to razpravo odložim na ugodnejši čas. Prosimo, prečitajte listnico Uredn. v št. 86. Stvar je ena in ista. — Č. gosp. H. v C.: Z R. . . . in G. . . . nikakor ne moramo na dan. Ne vjema se z načeli našega društva. Ogenj je lahko zaneti, a pogasiti teško. Na pogorišču nam bo še huje, nego nam je zdaj, ker pomoči nemamo prčekovati od nikoder.

Perje za postelj in mlado tiče perje (Flaumen).

lepo in po ceni dobi se pri **L. Moro v Ljubljani**, stolni trg. Pošilja se kolikor komu drago po poštne povzetju. 3-1

Reven dijak

prosi za instrukcije v predmetih gimnazije ali pa ljudskih šol. Govori slovenski, nemški, hrvatskosrbski in nekoliko laški. — Ponudbe sprejema upravnstvo „Edinosti“.

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

KLINIKA za spolne in želodčne bolezni, nastope okuženja i oslabljenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabijte v de, in za vse bolezni m-hurja, arofa in živcev. Tudi pismeno po najnovjšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 38-78-104
C. Stroetzel, specialni zdravnik Lindan am Bodensee

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18

je zelo bogata zaloga dežnikov za gospe in gospode za jako nizke cene. — Denžiki iz bonbaža od 90 novč. naprej. Dežniki iz volne in satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej.

Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Sprejemajo se vsakovrstni popravki za jako nizke cene. 23-104

Zdravilni plašter (CEROT).

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in tudi take, ki so se uže spremenile v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in revmatizma v zglobah, čudelno pomaga v bolečinah materinskih itd. 50letna skušnja z izvrstnim uspehom, kakor razvidno po neštevilnih spričalnih, kateri se morejo pokazati vsakemu — dobiva se v lekarni

ROVIS, Corso št. 47. 7-10

Zajamčeno popolnoma neškodljivo sredstvo koje odpravi v 1/2 ure gotovo

Trakovico 8-10

z glavo vred, pošilja se franco proti f. 6.75, ali treba je, da se naznani starost bolnika. Edino pristno pri „St. Georgs-Apotheke“, Wien V, Wimmergasse 33.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovjšem načinu profesorja Wilkensona popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

20 Braunschweig. 41-52

Postavno zavarovan

Block-koledar za hotele

se naznanili.

Vsled dogovorov se posostniki hotelov na Dunaju, v Brnu, Pragi, Budapešti, Drazdenu, Breslavi, Stetin, Hamburgu, Bolonju itd. in v kopeljih: Baden, Voslau, Karlovih varih, Francovej kopelji bodo obešeni ti koledarji v vseh sobah za tujce, začasno samo v gori navedenih mestih in to pri zvonu, kjer se gost mora zadržavati. Radi tega je oglasom na ovih Block-koledarjih vsepe gotov, ker so razobešeni v sobah. Prostor za oglase je omejen, ker se more samo 10 tvrdki sprejeti, ter so tvrde konkurence popolnoma izključene. Cena ciglas za prostor 40/35 mm je za svaki hôteł za celo leto od f. 3:50-40- (15-21 nč. za vsako sobo na celo leto.) — Ponudbe se imajo poslati na

Annoucen-Expedition Moriz Stern

Wien, I., Wollzeile Nr. 24

kje se izve поблиže in se dobé na zahtevanje uzorec

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu

priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100 87

Naravno olje

iz jeter od polenovke (Baccala).

najzbornejše kakovosti, kojega z dobrim vspehom zakazujejo najboljši mestni zdravniki. — Iz iste kakovosti napravlja se tudi zeleno ali jodoželzno (ferrato) olje. Zaloga v lekarni G. B. Rovisa Corso šte. 47. 6-10

P. n. slovensko občinstvo, pozor!!

Podpisano vodstvo tiskarne priporoča se p. n. slovenskem občinstvu, č. duhovščini, slavnim župnim in občinskim uradom, društvom, trgovcem, zasebnikom itd. za razna tiskarska naročila, kakor so: tiskovine za župne urade, okrožnice, računi, priporočne karte, papir in zavitke za pisma s ustajnic, vizitnice, poročilne objave, vabila, programe, izkaze, ustajnice, oglasne pravila, zaključne račune (bilance), ročnice, polnomoči, cenike, jestvenike, carinska pisma, naznanila, osmrtnice, izpovedne listke, razne skrižaljke, etikete, knjige, brosure in časnike v slovenskem, hrvaškem, italijanskem, nemškem, francoskem, angleškem in v drugih jezikih. Ker je tiskarna proskrbljena z novim in modernim tiskarskim orodjem, mogoče jej je vsako naročilo ukusno, brzo in točno izvršiti. — Nalagje priporoča v zalogi tiskarne izisati knjige, posebno za kmetovalce prepotrebno Kramercjevo:

„KMETIJSKO BERILO“

za nadejvalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk. Cena: meliko vezano 50 kr., trol 70, s pošto 5 kr. več. Slovenski „Šaljivi koledar“ za leto 1888. Z 60 saljivih podob. Cena 40 kr., po pošti 5 kr. več. „Sodni obratci“, potrebna knjiga za sodnike, posebno pa za tiste, kateri uradujejo slovenski. Cena s pošto 25 kr. — Zalbavno berilo: „Willem Tell“, cena s pošto vred 25 kr. — „Filip“, žalostna igra, cena 20 kr. — „Antigona“, igra, cena 20 kr. — „Ljudmila“, povest, cena 20 kr. — „Obrotniška postava in Cagnarjev životopis“, cena s pošto vred 10 kr. — Pri naročilu knjig, tiskovin itd. prosimo, da se točno naznači naročba, oziroma naslov naročnika. Vodstvo tiskarne Dolenc.

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovjše oblike namreč: —12-3

Monštranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognju pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštne prosto.

Cudovite kapljice sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodajna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratnije želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrazujejo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na pranic, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadežnostih, zoper beli tok, božjart, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas ovarjujejo tudi pred vsako boleznijo. 11-12

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljatev pa edino v lekarni Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev. Varovatisse je pokvarjenih posnetok, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobane moči in vrednosti.

Pristno BRNSKO SUKNO za jesensko in zimsko sezono

nadvladuje kar se tiče finosti in trpežnosti vsaki sličen fabrikat, pošilje proti poštne povzetju skladišče sukna SIEGEL — IMHOF Brno (Brünn).

I kupon sukna za obleke

Mtr. 310 in fine volne	f. 4,80
Mtr. 310 iz jako fine volne	f. 7,75
Mtr. 310 iz puchbo line volne	f. 10,50

I kupon sukna za črno obleko

Mtr. 325 finega črnega sukna	f. 7,--
Mtr. 325 jako fine črnega sukna	f. 9,50

Vsaki kupon sadovaje za kompenzacijsko obliko (Hilfsh. pr. lik in suknoj).

Sukno za zimске suknje

Mtr. 2 Boy fino	f. 4,80
Mtr. 2 Boy jako fino	f. 8,--
Mtr. 2 Palmsteden fino	f. 7,--
Mtr. 2 Palmsteden J. fino	f. 9,50
Mtr. 125 Loden sukna	f. 4,25
Mtr. 125 larsko sukna	f. 4,25

Sukno iz češjane volne, Tuffel, sukna za deževne kabalice za gospe in vsako vrstno sukno po jako nizke cen.

Uzore zastonj in franko. 21-15

Singerstrasse Nr. 15, zum goldenen Reihsapfel. **J. PSERHOFER-jeva** Apotheke in Wien

Kričisitalne — nekdanje univerzalne kroglice zvane, zaslužijo res zadnje ime, kajti ni skoraj boleznih boleznih v kojih se je mnogo drugih zira-til rabilo, se je po teh kroglicah, neštivilokrat in v zelo kratkem času popolno ozdravile. Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr. — Jeden zavitek z 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. pri nefrakirane pošiljatev po povzetju 1 for 10 kr. Proti gotovini stane pošiljatev: 1 zavitek kroglice f. 1.25, 2 zavitka f. 2.30, 3 zavitki f. 3.40, 4 zavitki f. 4.40, 5 zavitkov f. 5.20, 10 zavitkov f. 9.20. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja).

Došlo nam nestvelo pismem v kojih se kupčevalci in rabilci teh kroglic zahvaljujejo za ozdravljene in vsakovrstnih nevarnih bolezni. Vsakdo, ki je le enkrat poskušal se s temi kroglicami zdraviti jih priporoča i drugim.

Naj sledé tu nečatera teh zahvalnih pismem:

Leontang, 15 maja 1883. Blagorodni gospod! Vaše kroglice delajo kar čuda, one neso enake d'ugim hvalisanim pomočkom, temveč v resni i pridobe zdravje v-em, ki jih rabijo. One kroglice ki sam jih o velikonoči naročil, sem skoraj v e razd i mojim znancom in prijateljem in vsem so pomagale, celo stare, bolane in hirajoče osebe so po njih navaj zdravje zadobile, ali vsaj se je njih bolehnost na boljše obrn la. Jaz Vas prosim zato, da mi jih še pet zavitkov pošljete. Zahvalujem se Vam srčno jaz in z menoj vsi drugi, ki so rabivši Vaš kroglice ozdraveli.

Martin Deutinger.

Bega Sat, György 16 febr 1882. Velečeni gospod! Ne morem se Vam zato tako zahvaliti za Vaše kroglice ker uže mnogo let je moja soproca bolehal na zaprtju čev tar le Vašim kričisitalnim kroglicam se ima zahvaliti, da če tudi ni s popolnoma ozdravela ter mora še kdaj pa zdaj kako vžiti, vender se jej je ona mladenička svetožat povrnila, da more sedaj pri svojih opravkih biti. Prosim a to mojo zahvalo razglasite, da se spozna vsi bolni tar da mi pošljete še dva zavitka kroglice in dva kosca kitajskega mila. Z odličnim spoštovanjem Alojz Novak, cvetličar.

Vaše blagovodje! Gotov, da morajo vse Vaše lečila biti enakega dobrega vpeha kakor vaš znan ledni balzam koji je v mojej družini mnogim starim ozehlaam konec storil, čeprav nič kaj rad ne zaupam onim tako imenovanim univerzalnim pomočkom, vendar sem odlozil si Vaših kričisitalnih kroglice kupiti, da z njimi pronomem dolgoletno hemorojdačo bozen, in res izpovedal moram, da mi je Vaše sredstvo po štiri dnevem uzvanju mojo staro bolezen odvezlo ter da ga sedaj mojim znancom gorko priporočam. Dupaščam Vam, da te moje vrstice onjavijo, ali brez mojega polnega podpisa ne dani C. pl. T. V Beču, 20. februarja 18-1.

Amerikansko mazilo za trganje po udih, najbolj pomoček proti prodnu in drugim reumatizma bolestin v hrbtnem mozgu, uigrenih, nervoznim zobo olin, glavobolim, trganju v ušesih itd. itd. 1 gld. 20 kr. Tekočina iz alpinakih trav W. O. B. rnhard-ov 1 steklenica f 2 60, 1/2 steklenice f. 1 40. Esenca za oči Romerhaus-n-a, 1 sklenica f 2 50, 1/2 steklenice f. 150. Prah za znoj na nogah 1 škatljica 50 kr. z poštino 75 kr. Pserhoferjeva tannokininska pomada uže mnog let od zdravnikov priznavana kot naj boljše sredstvo za raste las. Lepo op avljena škatljica 2 gold. Univerzalni plašter profes. Stuedela proti gnajusnim ulesom, celo proti starim ulesom na nogah, ki se zdaj pa zdaj znovic odpirajo, proti črvu na prstu (Fingerwurm) itd. 1 pos. 50 kr. z pošt.

Izven imenovanih izdelkov v dobivajo se še druge farmacevtske specialitete ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene: Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini ali povzetju. Pri prejšnji dopošiljati denarja (najbolje po poštni nakaznici) stane porto dosti manj nego pri povzetju (8-12)

Zimske suknje iz valjanega sukna

gorke i debelo podložene f. 5.-

II. vrsti fr. 6.50

Najboljša i najcenejša zimska suknja iz dobrega štajerskega sukna vsake barve in velikosti. Za mero zadostuje širokost čez prsi

Stefanija-jopice tkane iz fine f. 1.80 barvah, za gospe in gospe, eleg. i tople

Gotove obleke za gospe Samo hlače, suknja in prsluk, iz dobreg f. 6.50 brnskeg in riheb. sukna za jesen i zimo, toplo podložene, vsake boje i velikosti. Ena obleka stane f. 6.50, II vrsti f. 5.50, III. uajlneje f 10.50 — Za mero zadostuje širokost čez rsi

Dežni plašči iz kavčuka f. 6.45 iz neopredrjljivega, vulkanizovanega sheeting-kavčuka v e eg. dolgej pal-to-obliki ter se more na spodnji strani nositi tudi kot površna suknja. Za mero zadostuje visokost.

Pokrivaia za postelje i mize iz f. 1.65 finega ripsa, z tkanimi cvetlicami in z čipkami iz pliša na 4 oglih

Odeja za potnike in konje, de f. 1.75 bele, tople, trajne in v-liko z barvanim robom komad f 1.75, iako fine f 2 75.

Ogriajace i elegantne, tople, trpežne, f. 1.- barvah, tkane z krasnim chenille-čipkami, neverjetno po ceni kurljene. Vsaki komad samo f 1.-

Edina pošiljatev proti poštne povzetju ali pa proti gotovem denarju z jamstvom FEKETE'S

Fabriks-Lager fertiger Kleider „Zur ungar. Krone“, Wien, V., Wehrgasse 13/34. 7-1

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštne.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Lastnik društvo „Edinost“. Izdatelj in odgovorni urednik Julij Mikota. Tiskarna Dolenc v Trstu.